

Bécsből, Kedden, Mártzius' 21-dikén, 1820.

Déli Amerika.

Az a sarkalatos végzés, mely által Veneczuella és Uj-Grenada összcscsatoltattak 's egy Szabad Státussá tétettek, egész minéműsége szerint ennyiből áll: —

„A' Veneczuellai Országgló Congressus, melynek az Uj-Grenadai városok 's az egész nép, magokat önként alája adták, meggondolván, hogy a' Veneczuellai és Uj-Grenadai Respublikák, összcscsatoltatván, mind azokkal az eszközökkel bírnak, hogy boldogok és hatalmasok lehessenek; és hogy, ha elválva maradnának, az öök' függetlenségek nem lenne egészen bátorságos; 's hogy végre ezen Respublikákat ezen igasságoknak megismerése indította arra, hogy egy Szövetségbe lépjenek; egy különös Biztosság, a' melly Veneczuellai és Uj-Grenadai Követekből állott, meghalgtása után, 's a' legfőbb Valóságnak segítségülhívásával, a' Columbiái Respublikának következő Sarkalatos Törvényt határozott: — I. Veneczuella és Uj-Grenada mától fogvást, Columbiái Respublika di-essüségés nevezete alatt, egy, Egygyetlenegy Státussá összcscsatoltattak. — II. Ezen Státusnak földje a' Veneczuellai Fő Kapitányi tartományokból és az Uj-Grenadai Vice-Királyságból áll, mellyeknek terjedése, egygyütt, 115,000 négyszögű mértföldet tesz; határaik ezután fog-
nak szorosabban elintéztetni. — III. A' két Respublikáknak adósságaik, Columbia'

nemzeti adósságának esmertetnek, 's a' két Státus' Uradalmi és a' Státus' jövedelmeinek legsikeresebb jövedelmei ezen nemzeti adósság' lefiztetésére rendeltetnek. — IV. A' Respublika' Végrehajtó Hatalma egy Elölülő, 's ennek nemlétekor egy Vice-Elölülő által gyakoroltatik, kik mostan ideig valóképpen a' fennálló Congressus által neveztetnek-ki. — V. A' Columbiái Respublika három nagy departamentekre osztatik-fel, mellyeknek neveik: Veneczuella, Quito, és Cundinamara. Uj-Grenada neveztetik ennekutánna Cundinamarának. Fő városa leszen Veneczuellának Caraccas, Quitónak Quito, Cundinamarának Bagota. A' Santa-Fè nevezet elhagyattatik és eltörlődik Bagota mellől. — VI. Különkülön mind a' három Departamentnek magános Administráltatása, 's különös Feje leszen, kik a' most fennálló Congressus által neveztetnek-ki, 's Vice-Elölülő titulussok leszen. — VII. Egész Columbiának Közönséges fő városa, egy új város leszen, melly a' Megszabadítónak nevérol, Bolívarnak fog neveztetni. A' helyet, hova ezen város épittetni fog, és fekvését a' jövő Közönséges Congressus határozza-meg. A' városnak nagysága a' három Departamentekben lakó népeknek szükségeikhez, 's ahoz a' nagysághoz alkalmaztatik, mellyel a' természet ezen gazdag és hatalmas tartományokat megajándékozta. — VIII. Columbia' első Közönséges Congressusa 1821-ben Januári-

us 1-ső napján, Rosario-de-Cuenca városába gyűl-össze, melly város ezen három Departamenteknek majd éppen közép pontjokon fekszik. Az Elölülő az 1820-dik esztendő Januariusának 1-ső napján írja-ki a' Közönséges Congressusra való meghívást, 's az erre való választási munkának módjait egy Biztosság fogja a' most fennálló Congressusnak felvi-gyázása alatt meghatározni. — IX. A' Constitutziót a' Közönséges Congressus ké-sziti-meg és hirdeteti-ki, 's mint próba-formát azonnal gyakorlásba is véteti. — X. Columbia' czimereit és zászló-jit a' Közönséges Congressus' határozza-meg; addig Venecuela' czimerei és zászlója tartatnak-meg, mint legesmeresebbek. — XI. A' most fennálló Con-gressus a' maga foglalatosságait 1820-ban Jan. 1-ső napján félbe szakasztja, 's az új Congressus' tagjainak választása ezen napon elkezdődik. — XII. Az eddig fenn állott Congressusnak megszűnésétől fogva az újnak felállittatásáig való foglalatossá-gokat annak hat tagjaiból 's egy Elölülő-ből álló Biztosság folytatja, a' melyre való meghatalmaztatását ez, egy különös Vég-zés által fogja venni. — XIII. A' Colum-biai Respublika közönséges inneptartásokkal és örvendezésekkel proklamáltatik a' városokban és az ármádáknál. Itt An-gusturában, a' mostani fő városban, December' 25-dikén, a' Megtartónak, ki-nek védelme alatt az az öszszezatolódás, melly által ezen Státusnak újászülettetése végre hajtott, tökéletességre ment, szü-letése' napján czelebráltatik a' Respublika' proklamáltatása. — XIV. Ezen Politikai újászülettetésnek esztendőnként előfordu-landó napja, ennekutánna, mint Nemze-ti innep, minden esztendőben celebrál-tatni fog, midőn, mint Olympia' innep-napján szokásban volt, a' Virtus és a' Tu-

dományok, jutalmakat fognak kapni. A' Columbiái Respublikának jelenlévő Sarka-latos Törvénye, a' városokban és az ár-mádáknál közönségesen kihirdettetvén, minden közönséges Registrumokba irattas-sék-be, 's minden Magistrátusoknak és papi 's világi Egygyesületeknek leveles-házaikban tartassék-meg. Költ a' Vene-czuelai Országló Congressusnak palotájá-ban, S. Tome de Angustura városában, az 1819-dik esztendő' Decemberének 17-dik napján, függetlenségünknek kilencze-dik esztendejében. Aláírták: —

„Francesco Zea, a' Congressus' Elölülője.

„Diego Vallentilla, Titok-nok, 's még 15 megnevezett tagok.

„Nyomtattassék-ki, hirdettessék-ki, hajtassék végre, 's a' Státus' pe-csétjével pecsételtessék-meg. —

„Aláírták: Bolívar
Simon a' Respublika'
Elölülője.

„Urbaneja Diego,
Belső Minister.

Azok a' Spanyol tisztek, a' kik Mon-tevideónak a' Portugallus seregek által va-ló elfoglaltatása után is megmaradtak ezen városban, és az Europai ugyan ott lakó Spanyolok, mind együtt valami 1500-zan, a' Portugallusok 's a' városnak Amériikai eredetű lakosai ellen öszszeesküvést főz-tek, de felfedeztetett. Az öszszeesküvés-nek plánuma, mint hírlélik, a' lett volna, hogy majd mikor a' Kadiksi nagy expedi-tzió Montevideo előtt megjelent volna, ők a' városban felkelljenek, 's ekképpen Montevideo künn-benn megtámodtatván a' Spanyol Király'számára egyetlenegy csa-pás által elfoglaltassék. Az öszszeesküvés-

nek 150 tagjai elfogattatván Brasiliába küldettettek, a többek pedig fegyvereiket letenni kénytelenítették. — De e' még csak oly hír, melynek még megvalóságosodásra van szüksége.

Spanyol Ország.

Mínthogy, mint az eddig irattakból kiki észrevehette, az insurgensek Leon szigetét választották a magok' fészkekké, nem fog talám unalmas lenni itt a' M. Kuriban is ezen sziget' környékének 's fekvésének rövid lerajzolása. — Kadiksnak Leon szigetével egygyütt nagyon szép fekvése van. Az egygyütt-véve Leonnak nevezetű szigetet csatornák darabolják több szigetekre; Puerto-Santa-Maria felől valami halmokról közelit a' szigethez az útas, a' honnét, mintha papiroson lerajzolva a' kezében tartaná, úgy nézheti az Océánus tengernek azon részét, melyben Kadiks, egy hosszú földnyelvnek, meredek, 's mesterséges faragás által még meredekebbé tétetett, köszálás végén a' haboktól csaphodtatik. Itt van egy kapuja, melly a' tengerre nyílik. Ezzel szembe egy más kapuja, a' szározra nyílik: hanem ezen kapu közt 's meg a' szároz közt, hosszú keskeny föld, 's ezen, törpe kőfallal bélelve oly keskeny út van, mellyen csak két szekér férhet-el egymás mellett. Ezen keskeny uton járnak ki 's be Kadiksba. Ezen földnyelv, mellyen Kadiks fekszik, 's még a' partnak egy darab kanyarodása, a' melly kanyarodás, ha az ember Kadiksból jön-ki, balra, ha oda bemegy', jobbra esik, formálnak, vagy csinálnak egygyütt, egy két ágú nagy öblöt, melyben van Leon szigete. Ha Kadikshoz be akarok menni, balra látom a' nagy tengert, jobbra ezen öblöt Leon szigetével. A' földnyelvet a' várostól

egy fertály óratávolságra, hogy a' várost a' Franciaostromlók ellen annál jobban védelmezhesék, által vágták, 's egy csatorna által a' tengert az öböllel összfoglalták, 's a' csatornára akkor egy felvonó, az után (1813-ban) kö-hidat csináltak, 's ezt most az insurgenseknek odavaló közelítésekkel puskaporral felvettették. Ezen hidnak védelmezésére ugyan csak 1811-ben kemény sántzok építették, 's ezek most az insurgensek ellen megújítottak. Ezen sántzoknak a' neve Cortadura. A' keskeny föld és út még ezen innen valami egy fertály óráig tart, a' hol egy más nagy erősség található, melynek neve Torre-Gorda. Innét már kanyarodva megy' az út a' parton, a' hol található elébb egy nagy és oly mély csatorna, hogy a' tengeri nagy hajók is beveznek rajta; ezt a' Santi Petri vize csinálja; ezen csatornán a' Suezó hidja csinálja a' Leon szigetével való közösülést. E' tehát nagyon fontos pont, mínthogy a' szigetnek Andaluziával csak ezen egy közösülése van. Ha itt a' szigetre által nem megy' az ember, hanem útját a' kanyarodó parton tovább folytatja, Puerto-Real nevű szép városhoz érkezik, hol a' San-Pedro vize (nem Sancti Petri; e' más) az öblbe omlik. A' San-Pedro a' Gvadalettének csak egy ága. Ha tovább folytatja útját az ember, el-jut magához a' Gvadalettéhez is, 's ezen is által menvén el-jut végre Puerto-Sta-Maria nevű városhoz; innen tovább, Xeres, S. Lucar, és Sevilla felé folytathatná útját. A' partnak ezen két pontját Puerto-Reált és Santa-Mariát rakták most meg számos se-
regekkel a' Királyi vezérek. Olvassuk, hogy Chiclanát is jól megrakták, de ez meszszebb esik, annak, a' ki Kadiksba be akar menni balra, vagy délre. — Az.

eddig való rajzolat Kadiksnak és Leon szigetének a' part-felől való fekvését képzeltek. Az ökö' fekvését a' tenger felől legjobban lehet úgy képzelteni, mint ha valaki a' tengeren Kadiks elejébe megérkezvén, a' kikötőhelybe be-evezne: — A' szemébe tünnek legelőbb balra a' Rota, jobbra, a' Kadiksi földnyelven, a' Sz. Sebestyén; beljebb, balra, a' Sz. Katalin nevű erősségek, jobbra Kadiks városának falai. Innét abba az öbölbe evez-bé az ember éppen Kadiks alatt, melly a' tulajdonképpenváló kikötőhely. Ennek számára, balról, a' szigetről Matagorda, jobbról Kadiks felől Sz. Lőrincz nevű bástyákról lehet beágyuzni 's a' ki-és be-evezést gátolni. Itt van beljebb a' part felé a' Trocadéro csatornája 's fegyveres háza, mellyet a' Sz. Lajos' bástyáji fedeznek. E' vala a' nagy öbölnek egygyik ága; innét két sziget között eveznek-be az öbölnek másik ágára; ez a' Puntales öble. Ezen öbölnek csaknem hátulsó szegletében, egy harmadik szigeten van a' Caracca, mellyet most az Ujságokban ily sokat emlegetünk, a' hol a' kikötőhelynek legnagyobb fegyveresháza találtatik; itt vagynak a' hajó építő műhelyek is, mellyért a' hajós seregnek nagyobb részint itt kell tartózkodni. A' szigeten S. Carlost most S. Ferrandónak hívják. Carraccával általellenben esik; köztök csatorna van. Caracca, Kadiks' kapujától 5500 ölnyi távolságra esik. Caracca és Sant-Fernando (S. Carlos) közt egyenes lineát képzelvén, e' teszen 2000 ölet. Az a' földnyelv, melynek belső végére Kadiks városát építették, Torre-Gordától 4000 öl. Ha ezen három pontokat, Torre-Gordát, Caraccát, és Kadiksnak tengeri kapuját, egy három oldalú figura' három szegleteinek; 's a' Torre-Gordai szegletét 90 grádusnyinak képzeljük, ezen három szegletű figurának a'

Torre-Gordai szegletével általellenben eső oldalát (básisát) a' Kadiks' tengeri kapujától az öblön által Caraccához nyúló egyenes linea teszi. A' félsziget, mellyen Kadiks fekszik, mikor legszélesebb, az az, mikor mellette a' tenger legkissebb mélységű, legfeljebb 200 öl szélesnek írják.

Ha ma az Ujságleveleket kezünkbe vévén előre meg nem néznök, hogy mi csoda részen lévök, azt gondolhatnók, hogy Spanyol Ország nevezet alatt két különböző Országról irnak. A' Monitor, melly Mártzius' 8-dikán indult Párisból, semmit sem ír Spanyol Országról. A' Journal-des-Debats azt akarja a' Liberálisoknak legújabb leveleikből megmutatni, hogy a' Rigo' Algesiráshoz 's Malagához tett expeditziója, nem egy győzedelmes vezér táborozásának, hanem inkább egy megveretett ellenség' futásának nevezetetik.

Bizonyságul a' Bordeauxbéli Indicateur nevű Ujságból hoz-fel egy levelet, a' melly Febr. 24-dikén indult Madridból és ez a' foglalatja: — „A' Rigo' vezérlése alatt repülő insurgents osztály Algesirásból Marbella felé vette útját. Innét néhány betegjeit 's egyéb portékáit hajón Leon szigete felé útnak indította, 's maga azután Malagá felé tette mozdulását. Azonközben Marbellánál három vadász kompániát hagyott hátra, hanem ezeket Gen. Odonel megtámolván, nagy száma által nékik némünémü kárt okozott, mellyel mindazáltal Rigo semmit nem gondolván, Malagába 18-dikban minden ellentállás nélkül beszállott. Ezen várost azonközben néhány öszszecsapások után, de a' mellyekről még eddig semmi környúlállásos tudósításaink nincsenek, az Odonel osztálya elfoglalta, Rigo pe-

dig onnét a' Colmenari uton Grenada felé vette fordulását. Odonelt, az ő seregeinek rossz állapotja 's lankadtsága, megakadályoztatták abban, hogy a' Rigo' osztályát tovább kergethette volna.

A' Constituzionel ellenben meg fordítja az efféle tudósításokon épült praemissákat, 's azokból éppen ellenkező conclusiót hoz-ki az iusurgensek' részére: — „Ha, úgy mond, Spanyol Ország' kártájára vetjük szemünket, látjuk, hogy Leon szigetétől fogva Algesirásig 13, onnét Vejerig 7, innét Esteponáig 6, innét Marbelláig 7, innét Malagáig 9, innét végre Grenadáig 18—22, mind egygyütt 60 Spanyol mértfüldek találtatnak. Hogyan esett tehát még is, hogy Rigo 2500 emberekből álló osztállyal, a' Freyre' szemei előtt, a' ki Chiclanában egy Osztályt tart őrizeten 's onnét Conilig küldözi vigyázó csoportjait, a' szigetről kijöhessen 's ezen hosszú útat a' Gen. Crux és Odonel' szemek előtt tehesse? Hogyan eshetett, hogy Rigo, 17-dikben Esteponánál, 18-dikban Marbellánál megverettenessék, 's még is 19-dikben Malagába, melynek 40,000 lakosai vagynak, bemenni 's a' mi még több 20-dikban utját Grenada felé venni, a' melly város 1 kosainak száma 50,000-re telik, mérészelhesse, holott magának Grenada' tartományának Fő Kapitánya is, annak minden polgári és katonai főbb tisztjeivel egygyütt itt lakik? Valyon az ily városokban, mint Grenada és Valencia, hol az Egüisok és Eliók a' fogházakat a' legelőkelőbb polgárokkal eltöltötték, idegenebbeknek fogja-e ő a' népeket maga eránt találni? — Hasonlóképpen ezen Constituzionel említi a' Pau béli Ujságból, hogy Madridban a' Freyre' és Odonel' letétetetéséről, az eleség' megszükülésének Kadiksban elkezdődött érzé-

séről, 's három Kompánia militziának az iusurgensekhez lett általmeneteléről beszéllenének. — Egyebeket is, a' Montörben találtató dolgoktól nagyon különbözöket beszéllenek ezen Liberális, Constituzionel és Renommée nevü Ujságok — és oly sokat, hogy csak a' summázatjokat is alig szoríthatjuk ide; hanem ezek, mind az iusurgenseknek kedveznek: „Mondják: hogy t. i. Freyre Febr. 9-dikén közönséges próbát tett Leon szigete ellen, de mindenütt vissza veretett volna; hogy a' Királyi seregektől ismét 1400 emberek mentek volna által az iusurgensekhez, de a' melly történet után Freyre az armádától elhivattatott 's helyébe annak vezérlésére Don Pedro Giro rendeltetett volna; hogy egy hajó Santanderből Bayonnéhez érkezett 's oda oly hirt hozott, hogy Corunna és Ferrol a' Cortesek' idejébéli zászlókat kifüggesztették, 's az ő Constituziójokat kikiáltották volna, és hogy egész Gallitzia ezeknek példáját kövéné; hogy a' Gallitziai nép által azt a' Strázsamestert, a' ki Generális Porliert vagy a' maga esmeretesebb nevén Marquisitót elárufáta éskézhez szolgáltatatta, meggyilkoltatott légyen; hogy azon hajó, melly ezt a' hirt Santanderbe hozta, Corunnából már Constituzionális passussal indult utnak; hogy Navarrában a' Királyi Kormányozó elővétette a' szokásban lévő bátorsági-eszközöket, sok embereket összefogdosztatott, hanem hogy az insurrekció e' mellett is organizáltatik, és a' Min a' nevezetnek hallására több nevezetes Gerillas-vezérek megjelentek nálla, 's t.“

M i n a gondolván, hogy szemmel tartják, elmésen lopta-el magát Párisból; három napig tettette, hogy egy grádieson elesvén 's megsebesedvön, szállásáról ki nem mehetne; az alatt vették észre, hogy a' Politziának valancily küldöttje, az ő ho-

gyan-léte felől tudakozódna; a' Gen. napoként betegobbnek lenni tette magát; mikor végre az ideje eljött, valami magához hasonló bábót fektetett az ágyba, 's maga, két Adjátánsokkal 80 órának lefolyta alatt Bayonnéba ment, úgy hogy Párisba Bayonnéből irták meg, hogy ott van Mina. — Legalább a' Renommée ekképpen beszél. —

Hanem (ha igaz) Bayonnéből még ravaszabb módon vesztett útát. Itt, mint mondják, egy posta kocsis esmert rá, ki ötöt a' Politziának bejelentvén ennek egy Biztosa azonnal megjelent azon vendégfogadóba, a' hova Mina csak reggeli falatozás végett ment vala be. A' Biztos elkérte a' Mina passusát, ki is az alatt, míg a' Biztos azt olvassagatta, a' kalapját, hogy a' Biztost valami gyanuba ne ejtse, benn hagyván, a' szobából kiment és többé vissza se ment. A' Biztos más nap Spanyol Országból vett tőlle levelet, melyben jó gondviselése alá ajánlja Mina a' montli-zsákját a' benne találtató 4000 Frankokkal. — Azt erősítik, hogy azok a' szökevény Spanyolok, kik eddig Déli Frantzia Országban tartózkodtak, a' Mina megjelenésének hírére, majd mind hozzá csatolták magokat.

* * *

Említettük a' mult pénteki M. Kurirban, hogy az insurgensek Leon szigetén S. Ferandóban Jan. 25-dikétől fogva Ujságot is kezdetek kiadni, melynek első darabjában egygyik nevezetesebb cikely azon dolgokról beszélt, melyeket az insurgensek addig tettek volt. Így beszélt summásan: „A' seregeknek Kadikshoz az Amérikába való küldtetés végett lett összegyűjtetése, úgy mond, nem oka volt az insurgálásnak, hanem csak jó alkalmatosság volt annak organizáltatásá-

ra. Az arra való indító okok a' közönséges békételenkedésben 's annak égetőohajtásában találtattak fel, hogy a' Spanyol szabadságot lábra lehessen állítani. Az insurgensek előtt nagy akadályok állottak, részint azért, hogy a' fegyveres seregek egymástól nagyon távol fektettek, részint pedig, hogy némelly gyenge szívek a' gyalázatot és szolgálást az insurgálásal összekötötte lévő veszedelmeknél többre becsülték. Ezen két okok akadályoztatottak meg néhány Regementeket abban, hogy magokat a' békételenekkel összecsatolják: de már most ezek is gondolhatóképpen szabad folyamotot fognak érzékenységeiknek engedni. Quiroga, ki a' mult Julius 8-dikán ugyan csak itt Kadiksnál történt katonai zendülés miatt még most is fogva volt, az insurgálásnak kiütése előtt már jóval, fő vezérre választott vala. Januarius 1-ső napján reggeli 8 órakor történt az első mozdulás, a' midőn Don Rigo Raphael a' Cortesek Constitútzsióját, melyre a' nemzet 1812-tőben megesküdt vala, proklamálta, mely által a' katonákban, így szoll ezen tudósítás, határnélkül való örömet gerjesztett. Az ő serege akkor tüstént útnak indult Arcos felé, hol az előrevaló egygyezés szerint a' Sevillai Batalionnak is hozzá kellett volna magát csatolni: hanem mint-hogy az ő útja rövidebb volt mint a' Rigo Batalionnyáé, valamelly egymás meg nem értése miatt nem találkoztak a' meghatározott helyen: de azonban még ebből is kitettzett, hogy melly jól el volt légyen a' dolog előre intéztetve; minthogy az egygyik Batalion néhány órákig kéntelenített Arcos mellett állva a' másikat várni, 's még is senki észre nem vette, úgyhogy a' másiknak elérékezésével még Gen. Calderon, Fournaz, Salvador, és Blanco Jan. 2-dikára virradó éjjel szállá-

síkon meglepettethettek 's elfogattathattak, a' nélkül, hogy a' lakosok, csak meg is álmotdák volna, hogy mi történt. — Kijöttek azolta ugyan ezen S. Fernandói nyomtató műhelyben, az insurgens vezéreknek külömbkülönb írásaik, melyeket a' Királyhoz, a' Spanyol néphez, a' hadi sereghez, 's a' katonákhoz intéztek, valamint szintén azon váloszszok is, mellyet a' Kadixsi Püspöknek hozzájuk intézett Pásztori levelére adtak.

Frantzia Ország.

A' Követek' kamarájában mostanság nagyobbadon a' személyes szabadságnak egy ideig lejendő megszorittatását illető kérdés forgott fenn. Gróf Simeon, az egygyik új Minister, hosszú beszéd által jóvalotta ezen megszorittatásnak szükséges voltát. Sokféle történeteket felhordott, mellyek mostanság éléfordultak, 's a' mellyek mind olyanok, hogy felindíthatják az országglószéket arra, hogy ezekre nézve a' törvényhozó kamaráktól oly törvényt kívánnyon, melly által az efféle történeteknek éléfordulása 's az ezekből követhető rossz resultatumok meggátoltathassanak: —

„Párisban (így szoll' a' Minister) több olyan személyek találtattak, kik úgy beszélték, hogy ők helybehagyják a' Princz Berry' meggyilkoltatását, 's több hasonló cselekedeteket is kívánnak 's reménelnek. Ezen beszédek azonban, bár melly fenyegetődzők legyenek is, a' fennálló törvények szerint csakugyan nem olyanok, hogy büntetést érdemelnének: pedig azonban nagy vigyázatlanság lenne ezen gonosz beszédű embereket oly helyre nem tenni, hogy ne árthassanak. Lehető ilyen dühösséget ilyen esztelenséget csak képzelnai is; egy Lucet nevű ember,

ki már nem egyszer volt a' St. Denisi szégyenyek házában 's a' Politziánál is útmár, így írt Febr. 16. dikán egygyik Politziai tiszthez: „Eleven gyönyörűséggel hallottam a' Princz Berry meggyilkoltatását 's egyszersmind úgy gondolkoztam, hogy „ohajtani lehet, hogy az ő Familiájának „egyéb tagjaival is hasonló történyék; „mert ez, csak igasságos büntetés lenne rajtuk azon rosszszakért, mellyeket ők azon „megátalkodottság által, hogy egy oly „népen, a' melly őket már régen elvetette 's el is felejtette vala, uralkodhassanak, Frantzia Országra hoztak. Melly „nagy hirt nevet szerzett tehát magának „az, a' ki ötét általdöfte, és én irigylem „néki ezen cselekedetét! O!, ha én is vála „laha megérhetném azt, hogy ily bátor „cselekedetet követhessek-el!“ — Uraim! ezen ember tulajdon nevé alája irta ezen levélnek. Már most törvénszék' elejébe állítanók, de nincs törvényünk, melly szerint ötét megbüntethetnők; a' törvény csak oly írásokról és beszédekről szoll, a' mellyek közönséges helyeken tartattak vagy kiosztattak. Azt az ellenvetést tehetné valaki, hogy ez csak egy oly levél, mellyet valamelly magános ember irt más emberhez. Igen, de hát ezt az embert szabadon széllyel járnai engedjük e'. Ki kezeskedik érte, hogy ez is nem fog iparkodni, hogy úgy cselekedjék, mint az, kinek cselekedetét bámulással magasztalja. „De nem csak Párisban fordultak ily példak elő; a' departementek is szemlélőjik voltak az efféléknek. A' Felsőges személyek ellen való átkozódások irtoztató beszédek mindenütt azon időben 's hasonló hangon hállattattak, mint ha mind azon egy gonosz kútföböl folytak volna.

(Folytatása a' jövő árkusban.)

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Ujabb Ujságok.

Spanyol Ország. — Ma már még a Párisi Monitör is kedvetlenebb hangon beszél a Spanyol insurgensek támadásáról. Így ír Martzius 10-dikén kiadott darabjában: „Insurgens vezér Rigo nem ment be Febr. 23-dikán Grenadába, hanem Ecijának fordult. — „Ugy látszik, hogy a Leon szigetén maradtott insurgensek onnét kiütvén, egy battériát, melly a Cortadura előtt állott, elfoglaltak. — „Erössitik, hogy az Udvar változtatást akar tenni az Andalusi vezérek közt. Mondják, hogy Espagne nevü vitéz és eltökélt batorsággal bíró Generális-hoz Kurir küldettétvén, meghivattatott, hogy vegye által a fő vezérséget. — „A Gallitziai armádánál is kiütvén a támadás, hanem a nép és militia nem részesült benne. — (Ezeket, mint mondja, Madridi tudósítás után írja a Monitör).

A Journal-des-debats így szoll Mártz. 10-dikén: „A Spanyol Országi tudósítások ismét nem látszanak kedvezni a Király részén lévőknek: de még is csak jóleszen egy kevésse kötve hinnünk a Liberális tudósításoknak. Ha megvalóságosúlna, a Gallitziai támadás volna most a legkedvetlenebb Ujságunk, melyről Bayonnéból Mártzius 2-dikán ekképpen irtak:

„Tegnap néhány hajók érkeztek ide Bilbaóból; egygyik egy Santanderi hajóval találkozott, melynek Kapitánya azt beszéltte, hogy Ferrolban és Corunnában Febr. 19-dik és 20-dik napjain kiütvén a revolutzió; a katonák és a lakosok inmassa fellázzadtak; Santiagora (Gallitzia fő városára) mentek, s fájdalom, keserves dolgokat követtek - el azon személyek ellen, a kik (1815-ben) a Porlier elfogattatásában segítők voltak. Ezen híreket Ferrolból egy hajó hozta Santanderbe, melynek Kapitánya azt erősíti, hogy maga jelen volt az insurrekzióknak kezdődésén, melynek egy Juntanak kineveztetése lett a következő. — (Ezen tudósítást a Bayonnei író maga is olyanak nevezi, hogy további megvalóságosulás kívántatik néki.)

„Mi (így folytatja szavait ezen Journal) a Gallitziai insurrekzióknak körülállásairól még most csak ennyi hitelest írhatunk: Hogy Generális Venegas, mint Gallitziai fő Kommandans, Corunnába megérkezvén, az ottlévő örző sereg tisztsjei, oly fogás alatt, hogy megérkezéséhez szerencsét akarnak kívánni, hozzá menyvén, ötet szállásán meglepték és fogságra vitték. Az után a népet próbálták fellázzasztani: de a nép nem tett mozdulást, és sajnálkodva szemlélte a Venegas elfogattatását.“

Száz forint Huszas pénzt lehetett venni Váltó czédulában: —
Mártzius 17-dikén 250 — 18-dikén 250 — 20-dikén 249 — forintért.